

Odgovor
na Akreditacijske preporuke Agencije za znanost i visoko obrazovanje
u postupku reakreditacije poslijediplomskoga doktorskoga studija
kroatologije
od 8. lipnja 2018.

Akreditacijska preporuka za poslijediplomski sveučilišni studij *Kroatologija* od 8. lipnja 2018. sadržava popis nedostataka za koje je Agencija za znanost i visoko obrazovanje na temelju mišljenja Stručnoga povjerenstva i njegove preporuke Akreditacijskomu savjetu zaključila da ugrožavaju kvalitetu izvođenja studijskoga programa poslijediplomskoga sveučilišnoga studija *Kroatologija*. Hrvatskim studijima dan je rok od godinu dana za uklanjanje uočenih nedostataka.

Nedostaci su uočeni na razini 1.) propisanih kvantitativnih zakonskih i podzakonskih uvjeta (2. točka Akreditacijske preporuke), 2.) dodatnih/preporučenih uvjeta Akreditacijskoga savjeta (točka 3. Akreditacijske preporuke), 3) kvalitete prema podkriterijima utvrđenima dokumentom „Načela i kriteriji reakreditacije poslijediplomskih sveučilišnih studija u Republici Hrvatskoj“ (točka 4. Akreditacijske preporuke.

Hrvatski studiji u cijelosti su uklonili uočene nedostatke u zadanom vremenskom roku iz 2. točke Akreditacijske preporuke koji se odnose na kvantitativne zakonske i podzakonske uvjete. Smatramo da time ispunjavamo uvjete za daljnje izvođenje doktorskoga studija kroatologije. Druge nedostatke uklonili smo u najvećoj mogućoj mjeri, kao što se može vidjeti iz priloženoga tabličnoga popisa primjedaba prema Akreditacijskoj preporuci odnosno Izvješću stručnoga povjerenstva. Neke primjedbe, koje smatramo razložnima, moći će se usvojiti tek u sklopu temeljite reforme studijskoga programa koje se mogu provesti samo tijekom procedure za to predviđene Zakonom o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 45/09), njegovih provedbenih propisa i Pravilnika o postupku vrjednovanja studijskih programa doktorskih studija Sveučilištu u Zagrebu . Radi reforme doktorskih studija osnovali smo 24. travnja 2019. godine Radnu skupinu za reformu doktorskih studija (Prilog br. 1). Načelni je stav kuće da bi postojeće doktorske studije na Hrvatskim studijima trebalo reformirati tako da poslijediplomski doktorski studiji filozofije, kroatologije i povijesti imaju zajedničke dijelove, pogotovo one koji se tiču prenosivih, generičkih vještina, no i predmeta na kojima se prenosi temeljno znanje o hrvatskoj povijesti i kulturi.

	USKLAĐENOST S PROPISANIM UVJETIMA IZVOĐENJA	
4.	„Više od 50% sadržaja na visokom učilištu izvode vlastiti nastavnici (nastavnici u punom radnom odnosu i izabrani u znanstveno-nastavna zvanja).“ „NE (46%)“	Izvedbenim nastavnim planom poslijediplomskoga studija kroatologije u akademskoj godini 2018./2019. u nastavi je povećana zastupljenost stalno zaposlenih s punim radnim vremenom na 70% u odnosu na

		<p>vanjske suradnike. Od četiri predmeta u tekućoj akademskoj godini samo jedan predmet ima nositelja koji nije zaposlenik Hrvatskih studija s punim radnim vremenom. Angažman toga jednoga vanjskoga suradnika kao nositelja predmeta ima cilj poboljšati kvalitetu studijskoga programa i učiniti ga atraktivnijim u duhu osnivanja Hrvatskih studija koji su prvotno bili zamišljeni kao sveučilišni centar koji će okupljati najbolje predstavnike svojih struka sa Sveučilišta. (Prilog br. 2). Skrećemo pozornost i na činjenicu da na jednom predmetu (Pisanje i objavljivanje znanstvenoga rada) nositelj i suradnici više nisu vanjski suradnici, nego isključivo zaposlenici Hrvatskih studija s punim radnim vremenom (šest suradnika sveukupno).</p>
6.	<p>„Visoko je učilište osiguralo javnost disertacija.“ („visoko učilište dužno“ je „doktorske disertacije trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi Nacionalne i sveučilišne knjižnice“)</p>	<p>Sukladno s tim zahtjevom Akreditacijske preporuke u digitalnom repozitoriju Hrvatskih studija <i>Dabar</i>, iz koje se podatci i radovi automatski preuzimaju u javnu internetsku bazu Nacionalne i sveučilišne knjižnice, pohranjeni su od 13. svibnja 2019. svi do sada obranjeni doktorski radovi na Hrvatskim studijima:</p> <ul style="list-style-type: none"> 70 doktorskih radova iz povijesti 25 doktorskih radova iz filozofije 24 doktorska rada iz kroatologije. <p>Radovi su klasificirani prema područjima: Humanističke znanosti: Povijest (70) Filozofija (25) Interdisciplinarno područje znanosti: Kroatologija (24)</p> <p>https://repozitorij.hrstud.unizg.hr/ https://zir.nsk.hr/</p> <p>U obzir treba uzeti i to da su doktorandi dužni predati najmanje pet tvrdo uvezanih primjeraka doktorske disertacije nakon njezine obrane, od kojih se jedan primjerak šalje u Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu, a jedan se primjerak pohranjuje u knjižnici Hrvatskih studija kao knjižno izdanje doktorske disertacije.</p>

	DODATNI UVJETI AKREDITACIJSKOGA SAVJETA ZA IZDAVANJE POZITIVNOGA MIŠLJENJA	
3.	<p>„VU ima program doktorskog studija usklađen sa strateškim programom znanstvenog istraživanja.“ „NE (nema strateškog programa znanstvenog istraživanja).“</p>	<p>Strateški program znanstvenih istraživanja Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu u razdoblju od 2018. do 2023. godine donesen je 31. siječnja 2018. Program doktorskoga studija usklađen je sa Strateškim programom. Strateškim programom utvrđeni su kao glavni smjerovi istraživanja na Hrvatskim studijima 1. Hrvatski narodni i nacionalni identitet, 2. Hrvatska opća i kulturna povijest, 3. Kulturološki odnosi u regionalnom, europskom i svjetskom kontekstu. Strateški program dostupan je na mrežnoj poveznici i kao prilog br. 12.: https://www.hrstud.unizg.hr/news/38352/ZNV_20180131_7_Strateski_program_znanstvenih_istrazivanja.pdf</p> <p>Tekuće akademske godine izvode se ovi predmeti (Prilog br. 2): Hrvatski jezik, Prapovijesni i antički kulturni krajolik na hrvatskom prostoru, Hrvatska kultura u kontekstu europske i svjetske kulture, Pisanje i objavljivanje znanstvenoga rada.</p>
5.	<p>„Mentori (svi) udovoljavaju svim sljedećim uvjetima:“</p> <p>„c) potvrđuje izvedivost okvirnog plana istraživanja pri upisu doktoranda (ili pri prijavi teme)“ [c) NE (prilaganje okvirnog plana istraživanja po upisu nije uvjet)]</p> <p>d) osigurava potrebne uvjete (uključujući financijsku podršku) za provedbu znanstvenih istraživanja doktoranada (sukladno s okvirnim planom istraživanja doktoranda), bilo kao voditelj, suvoditelj ili suradnik znanstvenog projekta ili na druge načine;“ [d) NE (većina studenata sama se</p>	<p>Primjedba pod točkom c) uvjetovana je vjerojatno nekim nesporazumom jer su doktorandi dužni u prijavnoj dokumentaciji za upis dostaviti Okvirni plan istraživanja i prijedlog teme. To je obveza propisana uvjetima natječaja: https://www.hrstud.unizg.hr/poslijediplomski-studiji?@=2158j#news_76667</p> <p>Osim toga, od akademske godine 2018./2019. s pristupnicima koji žele upisati doktorski studij kroatologije vodi se motivacijski razgovor u kojem se moraju podastrijeti informacije o izvoru financiranja, o znanstvenom projektu na kojem pristupnik sudjeluje, o području iz kojega pristupnik želi pisati disertaciju i o željenom mentoru (vidi obrazac za motivacijski razgovor, prilog br. 3). Time su u kombinaciji s anketama koje se opisuju u sljedećoj tablici pod točkom 1.5. stvorene pretpostavke za uklanjanje uočenih nedostataka pod ovom točkom. U obzir treba uzeti i to da se Odlukom od 5. prosinca 2018. (Prilog br. 9) svi zaposlenici Hrvatskih studija oslobađaju školarine na poslijediplomskim doktorskim studijima Hrvatskih studija, čime ustanova zapravo preuzima njihovo financiranje.</p> <p>Osim toga, u izradbi je prijedlog odluke o stipendiranju određenoga broja doktoranada koji nisu zaposlenici Hrvatskih studija i koji nisu zaposleni u visokoškolskom sustavu.</p>

	<p>financira i većina mentora nije aktivna na projektima).]</p> <p>e) „prošao neku vrstu osposobljavanja (komentorstvo, radionice ili dr.)“ [e] NE (u skladu sa Samoanalizom)];</p> <p>f) „ima pozitivno mišljenje visokog učilišta o mentorskom radu.“ [f] NE]</p>	
8.	<p>„Program doktorskog studija osigurava barem tri godine individualnoga/samostalnoga istraživačkog rada (paralelno, individualno, unutar ili izvan nastave), a pod samostalnim se istraživačkim radom podrazumijeva pisanje disertacije, pisanje radova, odlazak na međunarodne konferencije, terenski rad, nastava u svrhu istraživanja i dr.“ [NE Polovica ECTSa dodjeljuje se za pohađanje kolegija. Kolegiji se izvode na prve dvije godine trogodišnjeg studija.]</p>	<p>Program doktorskoga studija kroatologije formalno traje tri godine i tijekom njih ni pravno, ni stvarno nije moguće osigurati tri godine istraživačkoga rada u smislu da u to vrijeme doktorand ne radi ništa drugo. Preklapanje pojedinih doktorandovih djelatnosti neizbježno je. Budući da je kroatologija po naravi interdisciplinarna i da je relativno mlada znanstvena disciplina te da mnogi doktorandi kroatologije nemaju temeljnu kroatologijsku naobrazbu na dodiplomskoj, preddiplomskoj i diplomskoj razini, nužno je da tijekom prvih godina poslijediplomskoga studija budu uvođeni u različite vidove kroatologije i to kroz nastavu na poslijediplomskom studiju i razini. U obzir treba uzeti i činjenicu da postoje dvije pravno različite kategorije doktoranada koje upisuju doktorski studij kroatologije. Jedna se kategorija sastoji od asistenata u visokoškolskom sustavu, a druga od osoba koje su u stalnom radnom odnosu ili u mirovini, u svakom slučaju izvan sustava visokoškolskoga obrazovanja. Određeni broj ECTS-bodova može se ostvariti kroz sudjelovanje na znanstvenim skupovima i kroz objavljene znanstvene i stručne radove. No, u stvarnosti golema većina studenata koristi pravo da tri formalne godine studija uz rad svladaju tijekom osam stvarnih godina studiranja, pa im nakon dvije godine slušanja nekoliko kolegija, zapravo ostaje 5-6 godina za istraživanje i pisanje doktorskoga rada.</p>

	OCJENA KVALITETE	
1.1	„Projektne aktivnosti je slaba, a zabrinjava i slabo sudjelovanje studenata u projektima.“	Doktorandi kroatologije sudjeluju na više projekata koje vode nastavnici s Odsjeka za kroatologiju: Hrvatski odostražni rječnik (voditelj Mario Grčević, doktorand Matijas Baković), Suradnja s hrvatskim autohtonim zajednicama u dijaspori (voditeljica Sanja Vulić, doktorandice Tamara Bodor, Lidija Bogović i Jelena Gazivoda), Edukacija i primjena literarne biblioterapije (voditelj Davor Piskač, doktorandica Nina Lekić), Digitalizacija dokumentacijsko-arhivskoga gradiva Hrvatskih studija (voditelj Mario Grčević, doktorandica Ružica Bešlić Grbešić). (prilozi br. 10, četiri projekta)
1.2.	„Prema trenutačnom stanju analitike iz MOZVAG-a, doktorski studij Kroatologije još uvijek ne ispunjava uvjet da više od 50 % sadržaja na visokom učilištu izvode vlastiti nastavnici (trenutačni omjer je 46 %)“	Na ovu je primjedbu odgovoreno u prethodnoj tablici pod točkom 4. Kao što je ondje rečeno, u tekućoj akademskoj godini oko 70 % nastavnih sadržaja izvode zaposlenici u punom radnom odnosu na Hrvatskim studijima.
1.2.	„Povjerenstvo predlaže da se udio nastave smanji ispod 20 % ukupnog broja ECTS-a i da se ona ograniči na prvi semestar ili godinu studija, s tim da se uključi usvajanje generičkih vještina.“	Takav zahvat u studijski program iziskivao bi njegovu temeljitu reformu koja bi se mogla provesti jedino uz promjene studijskoga programa do 40 % i uz poštivanje odgovarajuće procedure predviđene za promjenu studijskih programa. Usvajanje generičkih vještina potaknuto je uvođenjem predmeta „Pisanje i objavljivanje znanstvenoga rada“ koji se izvodio u zimskom semestru akademske godine 2018./2019. i postigao dobre rezultate.
1.3.	„Nastavnike bi trebalo poticati da objavljuju više radova u stranim časopisima“	Kako bi se potaknulo zaposlenike na snažniju orijentiranost objavljivanju radova u međunarodnim recenziranim časopisima Hrvatski studiji donijeli su Odluku o nagrađivanju zaposlenika Hrvatskih studija za objavljene radove visoke međunarodne vidljivosti (Prilog br. 4). Odlukom se utvrđuje postupak, kriteriji i iznosi novčanih nagrada kao i vrsta znanstvenoga rada; posebno za područje humanističkih, a posebno za područje društvenih i područje ostalih znanosti koja je prihvatljiva za prijavu. Za poziv na dostavu prijave, prikupljanje i provjeru prijave zaduženo je Povjerenstvo za osiguranje kvalitete na čiji prijedlog Znanstveno-nastavno vijeće odlučuje o dobitnicima nagrada. Odluka je donesena 3.

		<p>prosina 2013. godine. Novčana se nagrada isplaćuje sukladno članku 7. Odluke o nagrađivanju zaposlenika Hrvatskih studija za objavljene znanstvene radove visoke međunarodne vidljivosti:</p> <p>2.000.00 kuna za izvorni znanstveni članak, 4.000,00 kuna za uredničku knjigu, 6.000,00 kuna za monografiju.</p> <p>U razdoblju od 2014. do 2017. podijelili smo ukupno 12 nagrada za radove visoke međunarodne vidljivosti s ukupnim dodijeljenim iznosom od 22.500 kuna.</p> <p>U razdoblju od 2017. do 2019. podijelili smo ukupno 14 nagrada za radove visoke međunarodne vidljivosti s ukupnim dodijeljenim iznosom od 21.250 kuna.</p> <p>Smatramo da Hrvatski studiji potiču svoje nastavnike da objavljuju više radova u stranim časopisima.</p>
1.5.	<p>„Stručno povjerenstvo preporučuje uvođenje anketa i metoda ocjene kvalificiranosti nastavnika, a osobito mentora. Povjerenstvo također preporučuje uvođenje jasnih mehanizama povratnog obavještanja, što može dovesti do poboljšanja kvalifikacija i kompetencija mentora.</p>	<p>Povjerenstvo za osiguravanje kvalitete i Vijeće poslijediplomskih studija donijeli su 6. lipnja 2018. i 19. listopada 2018. odluku o uvođenju dviju anketa vezanih uz ocjenjivanje nastavnika, mentora i institucionalne podrške. Jedan anketni upitnik provodi se prilikom upisa na poslijediplomske studije, a drugi prilikom završetka poslijediplomskoga studija (Prilog br. 5). Obje ankete ušle su u provedbu od akademske godine 2018./2019. Obje su sastavljene na hrvatskom i engleskom jeziku.</p>
1.5.	<p>„Imenovanje mentora trebalo bi se temeljiti na aktivnom i relevantnom istraživačkom portfelju.“</p>	<p>Imenovanje mentora temelji se na aktivnom i relevantnom istraživačkom portfelju svakoga od njih.</p>
1.6.	<p>„Iako je Povjerenstvo za vrijeme kratkog posjeta knjižnici ustanovilo da su resursi knjižnice kvalitetni, sami alumni i doktorandi izrazili su nedoumice u vezi s resursima koji su im na raspolaganju, osobito u vezi s važnim (e-) časopisima.“</p>	<p>Temeljem ove primjedbe Akreditacijske preporuke pročelnik Hrvatskih studija donio je odluku da svim upisanim doktorandima treba jednom godišnje omogućiti sudjelovanje u radionici koju organizira Knjižnica Hrvatskih studija, a koja je posvećena upoznavanju doktoranada Hrvatskih studija s resursima knjižnice Hrvatskih studija i drugih knjižnica u sustavu visokoga obrazovanja s kojima Hrvatski studiji surađuju. U praksi se trenutačno provodi tako da doktorand prije testiranja drugoga semestra ima obvezu otići u knjižnicu i ondje se pod vodstvom voditeljice knjižnice upoznati s čitaonicom, knjižnim gradivom i bazama podataka. Bez potvrde</p>

		Knjižnice da je prošao takvu radionicu ne može testirati semestar u indeksu.
--	--	--

	INTERNI SUSTAV OSIGURAVANJA KVALITETE STUDIJA	
2.1.	„Nisu jasno definirani postupci kako bi se riješio problem zapošljavanja u postojećim promjenjivim okolnostima.“	Gotovo svi doktorandi koji se upisuju na poslijediplomske doktorske studije na Hrvatskim studijima u stalnom su radnom odnosu: u sustavu znanosti i visokoškolskoga obrazovanja, ili u privatnom ili javnom sektoru.
2.2.	„Odjel nije imao strategiju znanstvenog istraživanja u vrijeme posjeta Visokom učilištu.“	Hrvatski studiji imaju Strateški program znanstvenih istraživanja Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu u razdoblju od 2018. do 2023. godine, donesen je sukladno najavi Stručnomu povjerenstvu 31. siječnja 2018.
2.3. i 2.4.	„Nisu provedena periodična vrednovanja dokorskog studija i nema dokaza o provedenim poboljšanjima. Povjerenstvo je saznalo da Odjel još nije ispunio uvjete navedene u uvjetnoj dopusnici izdanoj tijekom posljednjeg vanjskog vrednovanja, no da će to učiniti uskoro. Podaci o razlozima odustajanja od studija ne prikupljaju se sustavno. Povratne informacije studenata se ne prikupljaju i ne postoje formalni mehanizmi za provođenje promjena.“ „Nema formalnih mehanizama za vrednovanje uspješnosti mentora. Povratne informacije od studenata ne prikupljaju se sustavno.“	Hrvatski studiji šalju redovito godišnja izvješća o radu doktorskih studija Sveučilištu u Zagrebu. Temeljita periodična vrjednovanja provodila su se i na razini Sveučilišta. Dokazi o provedenim poboljšanjima i odgovori na pojedine primjedbe iz periodičnoga sveučilišnoga vrjednovanja iz 2014. mogu se iščitati iz dopisa voditelja Hrvatskih studija Odboru za doktorske programe Sveučilišta u Zagrebu od 23. lipnja 2014. godine. (Prilog br. 6). Uvođenjem dviju anketa od akademske godine 2018./2019. započele su se sustavno prikupljati povratne informacije od studenata i vrjednovati njihovo ocjenjivanje mentora. Povjerenstvo za osiguravanje kvalitete i Vijeće poslijediplomskih studija donijeli su 6. lipnja 2018. i 19. listopada 2018. odluke o uvođenju dviju anketa vezanih uz ocjenjivanje nastavnika, mentora i institucionalne podrške. Jedan anketni upitnik provodi se prilikom upisa na poslijediplomske studije, a drugi prilikom završetka poslijediplomskoga studija (Prilog br. 5).
2.4.		
2.5.	„Čini se da se plagijati otkrivaju na neformalan način, no ne koristi se računalni program za provjeru plagiranja.“	U listopadu 2018. Sveučilišni računski centar Sveučilišta u Zagrebu – Srce dobilo je najavu Ministarstva znanosti i obrazovanja da će u proračunu za iduću godinu osigurati sredstva za nabavu softvera za provjeru autentičnosti

		na nacionalnoj razini i da će zadužiti Srce za realizaciju (vrlo vjerojatno od akademske godine 2019./2020.). Hrvatski studiji prijavili su se u taj program, odlučili se za aplikaciju Turnitin radi sprječavanja plagiranja i čekaju njegovu provedbu od strane Ministarstva znanosti (Prilog br. 7).
2.6.	„Također, doktorandi bi trebali priložiti kratak prijedlog istraživanja prilikom upisa (i njega bi također trebalo uzeti u obzir prilikom ocjenjivanja kandidata).“	To je predviđeno u upisnom obrascu koji se ispunjava tijekom motivacijskoga razgovora (vidi prilog br. 3 i točku br. 5 na str. 3.).
2.8.	„Ima studenata koji bi bili zainteresirani za studij Kroatologije i možda bi dio programa trebalo prilagoditi njima (npr. uvesti kolegije za učenje jezika itd.).“	Na Hrvatskim studijima kanimo uvesti učenje hrvatskoga kao stranoga jezika, no ne na razini doktorskih studija. Nemoguće je upisati, studirati i završiti bilo koji diplomski ili doktorski studij nekoga nacionalno orijentiranoga kulturološkoga studija bez znanja jezika koji je okosnicom dotičnoga studija. Stoga je nemoguće, primjerice, na engleskom govornom području upisati i završiti doktorat iz anglofone amerikanistike, a ne znati engleski, ili bilo koji germanistički (njemački) studij na njemačkom govornom području a ne znati njemački, itd. Dovoljno poznavanje hrvatskoga jezika uvjet je za upis i završetak dokorskoga studija kroatologije, već samim tim što bez znanja hrvatskoga jezika studenti ne mogu pratiti relevantnu literaturu koja je većim dijelom napisana na hrvatskom. Stranci koji se u Hrvatskoj zanimaju za hrvatsku kulturu, a ne znaju hrvatski, trenutačno mogu upisati jezične tečajeve Croaticuma na filozofskim fakultetima u Splitu i Zagrebu, ili mogu upisati neki od tečajeva u organizaciji Državnoga ureda za Hrvate izvan RH, a također i Međunarodnu ljetnu školu hrvatskoga jezika i kulture u organizaciji Hrvatskih studija.
2.9.	„Nema transparentnih mehanizama ulaganja sredstava u razvoj dokorskoga studija. Većina doktoranada sama financira doktorski studij. Nema institucijskog programa podrške.“	Odlukom od 5. prosinca 2018. Hrvatski studiji podmiruju troškove dokorskoga studija za sve zaposlenike Hrvatskih studija. (Prilog br. 9) Nijedan asistent Hrvatskih studija ne financira sam svoj doktorski studij, jer Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju obvezuje znanstvenu organizaciju i visoko učilište da svojemu asistentu financiraju doktorski studij. Radi poboljšanja institucijskoga programa podrške od ove akademske godine uveli smo na

		<p>predmetu Prapovijesni i antički kulturni krajolik na hrvatskom prostoru terensku nastavu koju su doktorandima u cijelosti (put i smještaj) financirali Hrvatski studiji. Zaposlenim doktorandima plaćali su se i plaćaju troškovi sudjelovanja na znanstvenim skupovima (kotizacije, prijevoz, smještaj). Osim toga, kao što je već rečeno, u izradbi je prijedlog odluke o stipendiranju određenoga broja doktoranada koji nisu zaposlenici Hrvatskih studija i koji nisu zaposleni u visokoškolskom sustavu.</p>

	<p>POTPORA DOKTORANDIMA I NAPREDOVANJE TIJEKOM STUDIJA</p>	
3.1.	<p>Upisne kvote nisu realne i vrlo je mali interes i odaziv kandidata, što upućuje na probleme povezane s kvalitetom studija i financiranjem. Iako je u Samoanalizi navedeno da Visoko učilište financira četvero studenata, tijekom posjeta Povjerenstvo je dobilo dojam da nema studenata kojima je osigurano financiranje doktorskog studija. Također, program je osnovan gotovo bez ijednog zaposlenog nastavnika i mentora i iako su ti kapaciteti s vremenom rasli, još uvijek predstavljaju veliki nedostatak i rizik. Program bi trebao osigurati dovoljan broj nastavnika i mentora s odgovarajućim kvalifikacijama i upisivati studente u skladu s tim.</p>	<p>Riječ je, čini se, o nesporazumu. Kao što smo već rekli, u tekućoj akademskoj godini nastavu na doktorskome studiju izvodili su u omjeru od 70 % zaposlenici Hrvatskih studija. Svi nastavnici i mentori na doktorskome studiju kroatologije imaju odgovarajuće kvalifikacije (izbore u znanstveno-nastavna zvanja).</p>
3.3.	<p>„Postoji očito nesuglasje između kvota i nedostatka dostupnih financijskih sredstava za doktoranade. Čini se da za studente nisu dostupna nikakva financijska sredstva. Povjerenstvo preporučuje da se više sredstava dodijeli za potrebe doktoranada (istraživanje, terenska nastava, izlaganja na konferencijama itd.).“</p>	<p>Već je istaknuto da su Odlukom od 5. prosinca 2018. Hrvatski studiji preuzeli obvezu podmirenja troškova doktorskoga studija za sve svoje zaposlenike, dakle ne samo asistente, što su dužni prema zakonu, nego i za ostale zaposlenike (Prilog br. 9). Radi poboljšanja institucijskoga programa podrške od ove akademske godine uveli smo na predmetu Prapovijesni i antički kulturni krajolik na hrvatskom prostoru terensku nastavu koju su doktorandima u cijelosti (put i smještaj) financirali Hrvatski studiji. Zaposlenim doktorandima plaćali su se i</p>

		plaćaju troškovi sudjelovanja na znanstvenim skupovima (kotizacije, prijevoz, smještaj).
3.4.	„Mentor se ne imenuje po upisu i ne mora biti zaposlen na odjelu ili sveučilištu. Nije potrebno definirati plan ili prijedlog znanstvenog istraživanja po upisu i mentor se imenuje na trećoj godini studija.“	<p>Prijedlog mentora i teme doktorandi mogu sukladno novom upisnom obrascu koji je u uporabi od tekuće akademske godine prijaviti na motivacijskom razgovoru (prilog br. 3). Neki doktorandi koriste se tom mogućnošću, no mnogi pri upisu o tom nemaju čvrste predodžbe i žele to definirati tijekom studija. Zbog divergentnosti u prethodnoj naobrazbi pristupnika, širine koju kroatologija pokriva kao znanstveno polje u interdisciplinarnim područjima znanostima i kompleksnosti pojma hrvatske kulture, koji je predmet znanstvene prouke kroatologije kao discipline, neizvedivo je da svaki student odredi mentora prije upisa doktorskoga rada.</p> <p>Članak 22. stavak 3. Pravilnika o poslijediplomskim studijima Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu iz 2014. određuje: „Student je obvezan odabrati mentora najkasnije do upisa u 3. semestar studija.“ Dakle, student ne može upisati drugu godinu studija prije nego odabere mentora. To znači da ga je dužan odabrati tijekom prve godine, u 1. ili 2. semestru studija. Zbog navedenoga produljenoga studiranja u stvarnosti u reakreditacijskom postupku došlo se do zaključka da se mentor imenuje na trećoj godini studija. On se imenuje tijekom prve godine studija, a ostaje jedini nastavnik doktorandu na trećoj godini studija.</p>
3.4.	„Doktorandima bi se na početku studija trebao dodijeliti savjetnik koji bi ih podupirao dok im se formalno ne imenuje mentor te je odmah na početku studija potrebno definirati jasan plan znanstvenog istraživanja“	Tu smo točku ispunili Odlukom Vijeća Poslijediplomskih studija od 14. veljače 2019. godine kojom je donesena Odluka o obavljanju poslova koordinatora doktorskoga studija. U njoj je pod točkom V. određeno da je „koordinator doktorskoga studija na raspolaganju“ „studentima svojega poslijediplomskoga doktorskoga studija radi pomoći u pronalaženju voditelja, tutora ili mentora te obavlja nužne poslove do njihova imenovanja.“ (Prilog br. 8).
3.6.	„Potrebno je uvesti uvjet da se po upisu prilaže i ocjenjuje plan znanstvenog istraživanja, kako bi se omogućio odabir samo najboljih studenata“	Kao prvi korak prema postavljanju plana znanstvenoga istraživanja kao uvjeta za upis uveli smo mogućnost da se on pri upisu može predati zajedno s prijedlogom mentora. Načelni je stav kuće da ćemo u dogledno vrijeme kao uvjet za upis na doktorski studij uvesti obrazloženi plan znanstvenoga

		istraživanja koji će se ocjenjivati pri selekciji doktoranada.
--	--	--

	PROGRAM I ISHODI DOKTORSKOG STUDIJA	
4.1.	„U usporedbi s drugim doktorskim programima u Europskoj uniji, čini se da na ovom programu ima više kolegija na kojima se ponavlja sadržaj s diplomskog studija. U sklopu kolegija potrebno je osigurati više vremena za samostalan istraživački rad. Studenti bi trebali ranije početi pisati disertaciju. Potrebno je smanjiti udio nastave, a trebalo bi organizirati posebne radionice na kojima bi se usvajale generičke vještine. Potrebno je i sustavno provoditi ocjenjivanje rada mentora i doktoranada.“	<p>Svi kolegiji na doktorskom studiju kroatologije mogu se položiti pisanjem seminarskoga rada. To studentima daje dovoljno vremena za samostalan istraživački rad, toliko da to neki smatraju prevelikim opterećenjem i predlažu uvođenje klasičnih ispita.</p> <p>Na ostale primjedbe odgovoreno je na drugim mjestima. U sklopu predviđene reforme predvidjet ćemo da studenti prije počnu pisati doktorski rad. Usvajanje generičkih vještina pojačali smo tijekom tekuće akademske godine uvođenjem novoga predmeta koji je posvećen prenosivim vještinama potrebnima pri pisanju znanstvenoga rada. Ocjenjivanje rada mentora i doktoranada osigurano je spomenutim anketama na početku i kraju studija.</p>
4.2.	„Povjerenstvo upozorava Visoko učilište da izbjegne ponavljanje sadržaja usvojenih na nižim razinama studija. Kolegiji povezani s pisanjem znanstvenih radova i ostalim trebali bi se izvoditi na preddiplomskoj i diplomskoj razini. Potrebno je uvesti više kolegija o generičkim vještinama, osobito vještinama potrebnim za zapošljavanje u sustavu visokog obrazovanja, ali i izvan njega.“	<p>Cilj i svrha preddiplomskoga i diplomskoga studija nije osposobljavanje studenata za pisanje znanstvenih radova, iako je neupitno da ti studiji pridonose kvalifikacijama koje su za to potrebne. Akademske godine 2018./2019. uveli smo jedan novi kolegij koji je posvećen generičkim vještinama pri pisanju znanstvenih radova. Na doktorskom studiju kroatologije ne možemo odustati od kolegija na kojima se prenosi znanje. To ne bi bilo moguće ni zato što doktorski studij kroatologije upisuju mnogi koji nisu završili kroatologiju na preddiplomskoj i diplomskoj razini. To je naša specifičnost koju moramo uvažiti.</p>